

GRADIMO MOSTOVE/BRÜCKEN BAUEN.
Fotografija: Gerhard Leeb

Širok prireditveni spekter. Publika vsekakor tudi v letu 2021 nekaj pričakuje. Zlasti na področju uprizoritvene umetnosti se lahko veselimo kreativnih in samosvojih inscenacij: predstava „Nekdo/Jemand“, ki je posvečena mednarodno priznanemu koreografu in plesalcu Johannu Kresniku, bo svojo uprizoritev doživela julija v Pliberku/Bleiburg. V Železni Kapli/Bad Eisenkappel bo od 22. julija na osnovi lirike Maje Haderlap v okviru produkcije „denar in rit je treba skrit“/„der falsche socken stehen auf sturm“ zažvelo koreografsko gledališče z izredno izrazno močjo. „Še vedno vihar“/„Immer noch Sturm“ razglaša od gledališča v prostoru na novo pripovedovano Handkejevo družinsko zgodbo, ki bo poleti na gradu Vovbre razpredala o različnih stvareh in jih tematizirala. Gledališče WalTzwerk je ravno pri tem, da svoj projekt „Sledi/Spuren“ na novo prilagodi. Laično gledališko ustvarjanje krščanskega kulturnega društva (Christlicher Kulturverband) pa z dramo „Veter v grapah Korotana/Der Wind in den Gräben Karantaniens“ v ospredje postavlja dramatične usode in odločitve iz mlajše zgodovine dvojezičnega območja Koroške.

V obliki performansa in na prostem so postavljene intervencije in instalacije, ki jih je dne 24. aprila uprizorila Tanja Prušnik kot glasbeno spremljano popotovanje po spominu „Po poteh spominov Utopia gnp“/„Erinnerungsschleife Utopia gnp“, ki nas pelje po sledih treh bojevnikov uporniškega gibanja in ki v sam projekt pritegne tudi lokalne prebivalce. Pod sloganom „Naša dežela med tradicijo in prihodnostjo. Včeraj – Danes – Jutri“/„Unser Land zwischen Tradition und Zukunft. Gestern – Heute – Morgen“ se bo poleti po južno koroških občinah podal interaktivni mobilni konjeter katoliškega doma prosvete Sodalitas.

Popotovanje povezano s petjem zaznamuje koncept čezmejnega projekta „grenzenlos – brezmejno“ zbora HEIMAT-KLANG Bach: V avgustu naj bi se koncentriranje iz slovenskih Libelčič, torej iz prej skupnega, v večji meri dvojezičnega življenjskega prostora, povežalo prek meje vse do Leifling-Bacha. Koroški kot stičišču treh kultur pa je v juliju prav tako posvečen glasbeni dogodek društva oPop

Musik in Kärnten z naslovom „SERVUS – Srečno – CIAO“. Da petje povezuje, želi podkrepiti tudi koncert, ki ga bo Sängergau Unterland priredil ob sodelovanju zborovskih društev slovenske narodnostne manjšine dne 19. junija in ki bo iz skupka večjezičnih in narodno povezovalnih pesmi napel „Glasbeni oblak nad Velikovcem“/„Klangwolke über Völkermarkt“. „Gemeinsam durch die Zeit – Skupaj skozi čas“ bo nato jeseni nastal kot izredna mešanica tonov v zasnovi glasbenega društva Möchling-Klopeiner See in ob sodelovanju s slovenskim kulturnim društvom SPD Danica v Škocjanu v Podjuni/St. Kanzian. Nazadnje bo slovensko kulturno društvo Radiše filmsko povzelo svoje različne kulturne prireditve kot multimedijški dogodek pod naslovom „MOST...2020...BRÜCKE“.

Kulturnemu prostoru „Na bregovih Drave/An den Ufern der Drau“ se je že prejšnje leto v več serijah delavnic posvetila izobraževalna ustanova Kärntner Bildungswerk, da bi lahko 11. junija 2021 predstavila svoje rezultate. Spomini in z njimi povezane večperspektivne oblike obeležja kot kultura spominjanja bodo prvič predmet razprave od 23.–25. aprila 2021 v Pliberku/Bleiburg v okviru tam organiziranih „Pliberških dnevov dialoga/Bleiburger Dialogtage“. Prazniki sobivanja/Feste des Miteinanders, ki jih programsko dopolnjujejo, bodo upajmo to poletje dali ponovni zagon kulturni odprtosti regije.

Pri tem se nova razstava „doma |daheim“ v Muzeju Wernerja Berga brez težav sklada s celotno zasnovo CARINTHIJE 2020. Spominjanju je posvečena tudi za Vrbo/Velden zasnovana razstava „Podedovani molk, potlačeni spomin/Vererbtes Schweigen, verdrängte Erinnerung“ društva Industrijska kultura in zgodovina vsakdana, ki svoja vrata odpira sredi maja. Še ena osrednja točka projekta CARINTHIJA 2020, ki bo zdaj lahko realizirana, je obisk Bunkerskega muzeja na Korenskem sedlu, ki se bo od 9. maja dalje v okviru razstave „Koroška 1918+: Od obrambnega boja do skupne Evrope/Kärnten 1918+: Vom Abwehrkampf zum gemeinsamen Europa“ spoprijela z aktualnimi vprašanji. Na temo „Schmuggelei/Šmuglanje“ bo Forum Zarja v Železni Kapli-Beli/Bad Eisenkappel-Vellach od 27. maja nap-

rej imel kar nekaj zanimivega za povedati na temo obmejnega tihotapljenja na področju Karavank. Čezmejno zasnovana in ob prisotnosti mednarodnih strokovnjakov in strokovnjakinj bo nenazadnje tudi konferenca Pedagoške visoke šole na Koroškem (Pädagogische Hochschule Kärnten) z naslovom „Večjezičnost – identiteta in izobraževanje/Mehrsprachigkeit – Identität und Bildung“, ki bo luč sveta ugledala septembra.

Poleg teh premier in prireditev še okoli 20 organizatorjev čaka na podaljšanje programa. horizontal₂₀ bo z dodatnim terminom zgodaj poleti odpiral nove horizonte. V Muzeju ob potoku/Museum am Bach v Rudi/Ruden bo pri SVOBODI IZBIRE – FREEDOM OF CHOICE – ZUR FREIHEIT DER WAHL ob okrogli mizi, ki bo potekala po 1. maju, še naprej govorila o demokraciji in na naslovu Loibltal/Brodi 1 bo kulturno društvo INTERFERENZEN v majhnem, a odličnem okviru, še enkrat na sledi „Kraju in njegovemu spominu/Gedächtnis des Ortes“. Mednarodni lutkovni festival Cikli Caki bo z 2. delom svojega festivala na novo poživljal prihajajoče poletje, saj so kulturni ustvarjalci iz Žvabeka svoj čezmejni Festival Suha predvideli še za 18./19. junij v Dravogradu (SLO) in Neuhausu.

Potujoča razstava s svojo markantno leseno arhitekturo in z interaktivnim inventarjem o polpretekli zgodovini zadnjih 100 let želi končno nadaljevati svojo pot skozi koroška okrožja in regije, prav tako pa se tudi za več tednov zglasiti v krajih Volšperk, Šentvid ob Glini, Šmohor in Špital ob Dravi. Vse te aktivnosti skupaj bodo pripomogle k temu, da bo 100. obletnica koroškega plebiscita „CARINTHIJA 2020. Dežela na potovanju skozi čas in prostor/CARINTHIJA 2020 – 100 Jahre Kärntner Volksabstimmung. Ein Land in Zeitreisen und Perspektiven“ svoje občinstvo nagovarjala še po letu 2020, da bi se tako lahko res globoko in trajno vtisnila v spomin.

● **Andrea Kirchmeir**
umetnostna zgodovinarica in pedagoginja,
sodelavka kulturne sekcije.

Opomba: Zaradi razmer, ki so posledica pandemije, so aktualne informacije o projektih in terminih sproti objavljene na spletni strani www.carinthia2020.at.

Fabjan Hafner. Fotografija: Russwurm-Biro

besedni.most

Fabjan Hafner

Brez konca konec¹

I

Brez konca
konec.
Od nikoder
nobene besede.

Vse tiše hrup,
vanj bežim
iz sebe.

II

Obraz
pada name,
tone vame
vedno znova.

Ždim nad sabo.
Že davno več
Nisem jaz.

III

S seboj molčim,
sebi nasproti.
Sebe pozabljam,
sebi postajam

spomin, daven in
tuj in bežen in
sladek kot jezik.

Pred petimi leti je preminil pisatelj, prevajalec in literarni znanstvenik Fabjan Hafner (8.6.1966–10.5.2016). Njegov glas smo si priklicali v spomin s pesmijo, ki pusti še posebej globok vtis, katere lirični jaz se vedno bolj oddaljuje od samega sebe, kot dvojnost, nenazadnje pa se spomin zave samega sebe. Izhod iz neke strukture in vstop v drugo strukturo postane nenavadno očiten s paradoksalnimi kontrasti in prehodi, kjer je neizrečeno enako slišno, jezik pa poudari minevanje.

● **Katharina Herzmansky**
Germanistka, sodelavka kulturne sekcije.

¹ Citirano po: Fabjan Hafner: Erste und letzte Gedichte 1982–2016. Slowenisch und deutsch. Hrsg., übertragen und mit einem Vorwort versehen von Peter Handke. Mit einem Nachwort von Dominik Srienc und einem Gedicht von Gustav Januš. Berlin, Suhrkamp 2020, str. 76.

CARINTHIJA 2020 v letu 2021

Prestavljeno, a ne razveljavljeno!

CARINTHIJA 2020 reloaded. Z odločnim „da capo!“ se v novem letu 2021 zopet javlja umetniška intervencija „GRADIMO MOSTOVE/BRÜCKEN BAUEN“ pobudnika Gerharda Leeba. „Zaradi korone“ (besedna zveza, ki jo pripisujemo posebnim okoliščinam prejšnjega leta!) pa ne bo treba kar celoten projekt CARINTHIJA 2020 začeti „od znova“. Kljub vsemu je bilo mogoče v jubilejnem letu 2020 realizirati okoli dve tretjini načrtovanih aktivnosti. Nekateri prireditelji, katerim so najnujnejši ukrepi za zajezitev pandemije precej prekrizali načrte, pa so zdaj v letu 2021 dobili ponovni zagon. Kako sploh izpeljati velike koncerte, gledališke vaje ali vabljenje mednarodnih gostov v času

vzdrževanja socialne distance, zaprtja držav in mej tako z vidika načrtovanja varnosti kot tudi z zagotavljanjem potrebne zdravstvene zaščite vseh udeležencev? Na to vprašanje bi lahko odgovorila zgolj sama božja previdnost, če bi lahko posebljeno in odločno nastopila. Res pa je, da je kar 23 pobud iz nabora razpisanih projektov CARINTHIJA 2020 iz te situacije potegnili kar največ in svoje projekte v soglasju s kulturno sekcijo predstavilo na leto 2021. Še enkrat toliko jih je stavilo na posamične prireditve ali se odločilo za podaljšanje po zimskem premoru od spomladi 2021 naprej, tako da bi lahko govorili o jubilejnem letu „plus“ ali „CARINTHIJA 2020 reloaded“.